

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО
методичні вказівки до вивчення дисципліни
для студентів, які здобувають освітній ступінь «Магістр»
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародних економічних відносин
Протокол № 4 від 25 жовтня 2017 р.

Міжнародне економічне право. Методичні вказівки до вивчення дисципліни для студентів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» / Укладач: Миценко І.М., д.е.н., професор. — Кропивницький: ЦНТУ, 2017. — 29 с.

Вступ

Сучасне світове господарство являє собою розгалужену, складну мегаекономічну систему, цілісність якої забезпечується розвинутим міжнародним поділом і кооперацією праці, взаємодією міжнародних ринків, валютно-фінансовими і кредитними відносинами. В цій системі кожна із країн здійснює власну політику, створює свою економіку, водночас вступаючи у найрізноманітніші міжнародні відносини, зокрема економічного характеру. Це вимагає від кожної держави зважувати, співставляти свої дії з діями інших держав, а в разі необхідності — узгоджувати їх шляхом прийняття спільних оптимальних рішень. Тільки таким шляхом можна прийти до світової економіки, яка б, насамперед, задовольняла інтереси і потреби не тільки країни, а й кожної людини.

Для України процеси інтегрування у світову економіку, а також питання міжнародного правового регулювання цього процесу набувають особливого значення. Ефективність розвитку міжнародних економічних відносин нашої країни залежатиме від погоджених дій з іншими країнами та їхніми об'єднаннями через систему міжнародного економічного правового регулювання. Отже, правовим фундаментом цивілізованих міжнародних економічних відносин є діюче в цій сфері законодавство.

Для регулювання міжнародних економічних відносин користуються нормами міжнародного економічного права (МЕП). Дисципліна "Міжнародне економічне право" є складовою частиною підготовки економіста міжнародного профілю. Сучасний спеціаліст в сфері міжнародної економіки повинен не лише добре орієнтуватися в правовій системі своєї країни, а і в законодавстві багатьох інших країн, а також орієнтуватися в питаннях, проблемах міждержавних правовідносин.

В загальній частині курсу особливе місце відводиться темам щодо джерел, суб'єктів МЕП, населення і території в системі МЕП, економічній інтеграції і особливостям світового економічного правопорядку. Особлива частина охоплює такі галузі МЕП, як міжнародне торгове право, міжнародне фінансове право, міжнародне інвестиційне право, право міжнародної економічної допомоги, міжнародно-правове регулювання праці. А також аналізується прогноз розвитку міжнародного економічного правопорядку з врахуванням виявлених тенденцій.

Вивчення дисципліни "Міжнародне економічне право" пов'язана з вивченням таких дисциплін як: правознавство, господарське законодавство, міжнародна економіка, міжнародні організації, міжнародна економічна діяльність України.

Метою навчальної дисципліни "Міжнародне економічне право" є: ознайомлення у порівняльному плані з теоретичними та практичними аспектами правового регулювання в системі міжнародних економічних відносин, розкриття та роль міжнародного економічного права в їх регулюванні.

Основні задачі курсу:

- вивчення джерел та суб'єктів міжнародного економічного права, нормативних актів та міжнародних договорів, які регулюють міжнародно-правові відносини;
- вивчення правових аспектів діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та особливостей міжнародно-правової відповідальності;
- набуття практичних навичок аналізу міжнародних договорів та нормативних актів внутрішнього українського законодавства;
- навчити студентів оцінювати практичні ситуації з приводу застосування правових норм.

**1. Тематичний план вивчення дисципліни
"Міжнародне економічне право"**

№ п/п	Назва теми	Всього	Кількість годин		
			Лекції	Семінар- ські заняття	Самостій- на робота
1	Поняття і предмет міжнародного економічного права (МЕП).	14	1	1	5
2	Джерела МЕП.	14	1	1	5
3	Система принципів МЕП.	14	1	1	5
4	Держави як суб'єкти МЕП.	14	1	1	5
5	Міжнародні економічні організації.	14	1	1	6
6	Транснаціональні корпорації.	14	2	2	5
7	Міжнародні економічні договори.	15	2	2	5
8	Забезпечення міжнародних економічних договорів.	15	1	1	6
9	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	18	1	1	5
10	Міжнародне торговельне право.	16	1	1	5
11	Міжнародне валютне право.	16	1	1	5
12	Міжнародне транспортне право.	16	1	1	5
	Всього	90	14	14	62

2. Зміст дисципліни "Міжнародне економічне право" по темах

Тема 1. Поняття і предмет міжнародного економічного права (МЕП)

1. МЕП як галузь міжнародного права та основні засади його формування.
2. Міжнародне економічне право в системі МЄВ.
3. Сутність концепцій МЕП.
4. Предмет міжнародно-правового регулювання.
5. Методи міжнародно-правового регулювання.

Семінарське заняття.

XXI ст. в міжнародно-правовому аспекті буде століттям міжнародного економічного права. Державне політичне мислення і суспільне правопізнання все більше розширюється в напрямку цієї аксіоми. Разом з тим, очевидно і те, що методологічне забезпечення міжнародних економічних і правових процесів запізнюється, а здійснювати таку роботу необхідно на ранніх стадіях підготовки майбутніх спеціалістів.

МЕП розглядається як галузь міжнародного публічного права, яка надає максимально повне висвітлення питань правового регулювання всього комплексу міжнародних економічних відносин. Тому при підготовці до семінарського заняття по цій темі особливої уваги слід надати формуванню міжнародного економічного права (МЕП), ролі торговельно-економічних відносин в розвитку МЕП, оскільки вони здійснили значний поштовх на розвиток МЕП, не менш важливу роль в розвитку МЕП відіграло і публічне право, галуззю якого воно є, тому розгляд цих питань є необхідним. Також необхідно приділити увагу вивченню таких питань: політико-правовий принцип свободи торгівельних відносин, принцип свободи торгівлі, вплив міжнародних економічних відносин (МЄВ) на розвиток МЕП, концепція міжнародного економічного права, концепція Г. Шванценберга та її компоненти, концепція П. Фішера, концепція В. Корецького, сутності МЕП, значення норм МЕП, відмінності МЕП від міжнародного права (МП), нормотворчості в МЕП, впливу МЕП на процеси, які відбуваються в світовому господарстві, об'єктивні передумови міжнародно-правового регулювання економічних відносин.

Самостійна робота.

1. Співвідношення міжнародного економічного права та внутрішньодержавного права.
2. Предмети міжнародного правового регулювання в МЄВ.
3. Значення норм «**jus cogens**» для МЕП, міжнародного економічного правопорядку.

Література.

1. Буткевич О.В. Міжнародне право XXI ст.: утвердження концепції "живого права" / О. В. Буткевич // Альманах міжнародного права. - 2010. - Вип. 2. - С.

37-47.

2. Міжнародне публічне право [Текст] : підручник / [В. М. Репецький та ін.] ; за ред. проф. В. М. Репецького ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. - 2-е вид., стер. - К. : Знання, 2012. - 437 с.

3. Міжнародне публічне право [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ : у 3 т. / за заг. ред. В. Ф. Антипенка ; Нац. авіац. ун-т. - Київ : НАУ, 2012 - 2013.

Тема 2. Джерела міжнародного економічного права

1. Джерела формування міжнародного економічного права.
2. Роль кодифікаційної роботи для МЄП.
3. Кодифікація і уніфікація в МЄП.
4. Відмінність універсальних і спеціальних джерел МЄП.
5. Процес становлення норм звичаїв МП/МЄП, їх складові.
6. Взаємозв'язок договірних і звичайних норм МП/МЄП.

Семінарське заняття.

Можливість регулювання МЄВ досягається шляхом застосування принципів і норм міжнародного економічного права, які не є чимось абстрактним, вільно розташованим у просторі. Вони ґрунтуються на певних джерелах. Термін "джерела права" використовується в двох значеннях — матеріальному і формальному. Матеріальними джерелами вважають матеріальні умови життя, а формальні джерела права — це ті форми, в яких знаходять своє відображення норми права. Отже, при підготовці до цього семінарського заняття особливої уваги слід надати системі джерел МЄП, тому що значення міжнародних джерел має не однаковий характер рішень для МП і МЄП. Не менш важливу роль відіграє кодифікація в МЄП, що являє собою процес систематизації діючих норм, уніфікація, розглядається ж як частина кодифікаційної роботи. Дуже важливу роль в розвитку МЄП відіграв міжнародний звичай, який тривалий час був його головним джерелом, тому при розгляді цієї теми необхідно визначити взаємозв'язок договірних і звичайних норм МЄП. Сутності міжнародного економічного договору, необхідності міжнародних економічних договорів, розглянути види договорів, охарактеризувати допоміжні джерела МЄП: Резолюції міжнародних організацій, рішення міжнародних судів та арбітражів, внутрішньодержавні закони, рішення національних судів, доктрини. Ознайомитися з процесом формування договірних норм міжнародного права, Резолюціями Генеральної Асамблеї ООН, з застосуванням резолюцій. Ознайомитись з фундаментальними для МЄП документами, що прийняті Генеральною Асамблеєю ООН. Визначити роль Конвенції Міжнародної організації праці (МОП). Визначити роль міжнародної економічної безпеки, міжнародно-правових актів, що стосуються інституту міжнародної економічної безпеки, нормотворчості в межах ООН, правових актів, що приймаються в межах ЄС. Розглянути види актів, що регулюють міждержавні відносини країн-членів СНД. Розглянути процес Прийняття протокольних рішень та протоколів в СНД.

Самостійна робота.

1. Роль України в розвитку МЕР.
2. Відмінності між спеціальними та універсальними джерелами МП/МЕР.

Література.

1. Письменна В.О. Міжнародне право крізь призму солідаристського та структурно-функціонального підходів / В. О. Письменна // Актуальні проблеми політики. - 2015. - Вип. 54. - С. 80-90.
2. Перепьолкін С.М. Міжнародне право [Текст] : словник-довідник / [С. М. Перепьолкін, Т. Л. Сироїд, Л. А. Філяніна] : за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Сироїд Т. Л. - Харків : Юрайт, 2014. - 403 с.
3. Тимченко Л.Д. Міжнародне право [Текст] : підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. - К. : Знання, 2012. - 631 с.

Тема 3. Система принципів міжнародного економічного права

1. Поняття та система принципів МЕР.
2. Значення загальних принципів МЕР.
3. Характеристика спеціальних принципів МЕР.

Семінарське заняття.

Будь-яка діяльність у країні або на міжнародному рівні здійснюється на обґрунтуванні певної системи принципів. Безумовно, що і така діяльність, як правове регулювання відповідних суспільних відносин, зокрема міжнародних економічних відносин, не є винятком і базується теж на системі певних принципів. Тому при підготовці до семінарського заняття особливої уваги слід надати сутності термінів: "принцип" і "система", групам принципів МЕР. Визначити відмінності між загальними та спеціальними принципами. Розглянути принципи мирного співіснування, принцип суверенної рівності держав, Декларація про принципи міжнародного права (1970 р.), Принципи співробітництва держав, Принцип невтручання, Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань, Принцип взаємної вигоди, Принцип розвитку міжнародних економічних і науково-технічних відносин між державами, Принцип юридичної рівності і недопустимості економічної дискримінації держав, Принцип свободи вибору форми організації, зовнішньоекономічних зв'язків. Визначити роль держави в організації зовнішньоекономічних відносин, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

Самостійна робота.

1. Принцип невід'ємного суверенітету держав над їх природними та іншими ресурсами, а також над їх економічною діяльністю.
2. Принцип найбільшого сприяння. Принцип національного режиму.

Література.

1. Сірант М.М. Міжнародне публічне право. Схеми та дефініції [Текст] : [навч. посіб.] / Мирослава Сірант ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Навч.-наук. Ін-т права та психології. - Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2013. - 215 с.
2. Чижмарь, Ю.В. Національне та міжнародне право: теоретико-правові проблеми [Текст] : монографія / Ю. В. Чижмарь. - Харків : Діа плюс, 2015. - 472 с.

Тема 4. Держави як суб'єкти міжнародного економічного права

1. Первинні та похідні суб'єкти МЄП.
2. Правовий статус держави як суб'єкта МЄП.
3. Економічна інтеграція держав в МЄП.
4. Імунітет держави за міжнародним правом.
5. Основні права і обов'язки держав.
6. Правонаступництво держав в МЄП.
7. Міжнародна правова відповідальність в МЄП.
8. Територія в МЄП та її правовий режим.

Семінарське заняття.

Держава є носієм суверенітету. Суверенітет — це повновладдя всередині країни і незалежність зовні. Суверенітет сьогодні вже не включає права на застосування сили і свободи договорів. Просторова сфера суверенітету розповсюдилась на космічний простір, континентальний шельф, економічну зону. Суверенітет проявляється в юрисдикції держави, а також в її владі. Тому при підготовці до семінарського заняття необхідно визначити суб'єкти МЄП, види суб'єктів МЄП, імунітет держави. Ознайомитись з теорією абсолютного імунітету, Принципами абсолютного імунітету, з теорією функціонального імунітету, законами про імунітет держави, теорією обмеженого імунітету, Конвенція про державний імунітет (1972 р.). Особливої уваги необхідно надати питанню прав і обов'язків держав, тому що серед міжнародних прав і обов'язків, якими керуються в спілкуванні між собою всі суб'єкти МЄП, права зазвичай виділяють в окрему категорію. Розглянути участь України у міжнародних відносинах та діяльності міжнародних організацій.

Самостійна робота.

1. Державні органи зовнішньоекономічних зв'язків.
2. Україна як суб'єкт МЄП і МЄВ.

Література.

1. Бліхар М. М. Фінансове право: навчальний посібник / Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська, О. Б. Мороз, М. М. Бліхар. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. 580 с.
2. Економічний простір регіону в інтеграційній стратегії розвитку : колективна монографія / під заг. ред. М. П. Бутка. — К. : КондорВидавництво,

2016 – 432 с.

3. Шаповалова О.І. Сутність та типологія норм у міжнародних відносинах: аналіз з позицій концепції нормативної сили / О. І. Шаповалова // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. - 2013. - № 2. - С. 28-35.

Тема 5. Міжнародні економічні організації

1. Поняття і джерела права міжнародних організацій.
2. Порядок створення міжнародних організацій і припинення їх існування.
3. Правова природа міжнародних організацій.
4. Органи міжнародних організацій.
5. Правосуб'єктність міжнародних організацій.
6. Нормотворчість в міжнародних організаціях.

Семінарське заняття.

Міжнародні організації (міжнародні економічні організації) відіграють роль організаційної основи для досягнення цілей економічної інтеграції держав-членів. На сучасному етапі міжнародних відносин продовжується численне зростання міжнародних організацій, подальше розширення їх компетенції і функцій, ускладнення організаційної структури. Отже, розвиток міжнародних організацій призвів до появи специфічного предмету правового регулювання міжнародних відносин в рамках міжнародних організацій. Тому при підготовці до семінарського заняття необхідно детально вивчити поняття і джерела права міжнародних організацій, порядок їх створення та припинення існування, правову природу, правосуб'єктність, нормотворчість. Розглянути основні принципи міжнародного права в діяльності міжнародних економічних організацій, види міжнародних договорів як джерел права МО, здатність МО здійснювати юридично дійсні дії, юридичні засоби МО, договірну правоздатність МО, участь МО у дипломатичних відносинах, відповідальність МО за правопорушення, органи МО, класифікація органів МО, Елементи правосуб'єктності МО, фактори, що свідчать про вільне і самостійне виконання своїх функцій МО, способи здійснення контрольних функцій міжурядовими міжнародними організаціями, види міжнародно-правових санкцій, які можуть застосовуватися до міжнародних організацій, рекомендації міжнародних організацій, рішення міжнародних організацій.

Самостійна робота.

1. Діяльність ООН в забезпеченні розв'язання міжнародних економічних спорів.
2. Джерела права ЄС.

Література.

1. Вайцеховська О. Історія зародження міжнародних фінансових відносин

в стародавній період / О. Вайцеховська // Митна справа. – 2014. – № 6(2.1). – С. 102–107. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ms_2014_6\(2.1\)__20.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ms_2014_6(2.1)__20.pdf).

2. Стадницький Ю.І. Просторова економіка: навчальний посібник / Ю.І. Стадницький, І.В. Бакушевич, Ю.Ю. Стадницька. — Тернопіль: ТІСІТ, 2011. — 400 с.

Тема 6. Транснаціональні корпорації

1. Особливості створення, розвитку та діяльності ТНК в системі МЕВ.
2. Правове регулювання діяльності ТНК в міжнародному аспекті.

Семінарське заняття.

На сучасному етапі в розвитку ЗЕД значного впливу набули ТНК. Сьогодні третина світової торгівлі припадає на внутрішньо-фірмову торгівлю в межах ТНК, більше двох третин всіх платежів за передачу технології здійснюється ТНК. Багато питань розвитку світової економіки вирішують такі компанії, а не держави. Тому при підготовці до семінарського заняття необхідно звернути увагу на роль ТНК в системі МЕВ, центру з ТНК, комісії з ТНК, а також сутність ТНК, ознаки ТНК, поняття філії в ТНК, дочірнього підприємства, спільного підприємства, видів ТНК, міжнародно-правове регулювання ТНК, система керівних принципів ТНК, сутність багатонаціональних підприємств, транснаціональних підприємств, структура кодексу поведінки ТНК..

Самостійна робота

1. Принципи ТНК згідно кодексу поведінки ТНК.
2. Основні положення кодексу поведінки ТНК.

Література.

1. Гронтковська Г.Е., Ряба О.І., Венцурик А.М., Красновська О.І. Міжнародна економіка: Навч. посіб. / За ред. Г.Е. Гронтковської К.: Центр учбової літератури, 2014. – 384 с.

2. Мазараки А.А. Торговля: история, цивилизация, мораль. Київ : Книга, 2010. 624 с.

Тема 7. Міжнародні економічні договори

1. Міжнародні економічні договори як форма міжнародного економічного співробітництва.
2. Право регулювання відносин в межах міжнародних економічних договорів.
3. Види міжнародних економічних договорів.
4. Порядок укладання міжнародних економічних договорів.

Семінарське заняття.

Договір — це категорія, яка широко використовується як у національному,

так і міжнародному праві. В найбільш поширеному розумінні договір — це угода двох або кількох сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх прав і обов'язків. Юридична наука і практика свідчать про розмаїття договорів: трудових, цивільно-правових і міжнародних. Якщо вести мову про цивільно-правові та міжнародні договори, то слід зазначити, що вони є різновидом угод. Угоди — поняття, ширше, ніж договори, оскільки останні укладаються від імені однієї особи і виявляють лише її волю. Під міжнародним договором, як правило, розуміють добровільну угоду між двома або кількома рівноправними державами чи міжнародними організаціями щодо їхніх взаємних прав і обов'язків у політичних, економічних, культурних і інших відносинах. Міжнародні економічні договори мають надзвичайно важливе значення як для економіки країн, що беруть у них участь, так і для світового господарства в цілому. В умовах зростаючої взаємозалежності країн виникає гостра потреба економічного співробітництва і однією з форм такого співробітництва є договірне. Тому при вивченні теми особливої уваги слід надати питанням сутності міжнародного договору та міжнародного економічного договору, регулюванню відносин в межах міжнародних економічних договорів, видам міжнародних економічних договорів, право регулювання відносин в межах міжнародних економічних договорів, діяльності комісії ООН з права міжнародної торгівлі у створенні правової основи міжнародних економічних договорів, класифікація міжнародних економічних договорів за їх змістом, укладання міжнародних економічних договорів. Розглянути Віденську конвенцію про право міжнародних договорів (1969 р.), класифікацію економічних договорів за їх змістом.

Самостійна робота.

1. Угода між урядом України і урядом Турецької республіки проторговельно-економічне співробітництво.
2. Функціонування права міжнародних економічних договорів.

Література.

1. Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Інсарова Н. О. та ін. Зовнішня торгівля України: ХХІ ст. : монографія ; за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 600 с.
2. Міжнародне приватне право: Підручник для юрид. вищ. навч. закл. / за ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. – Х.: Право, 2012. – 320 с.

Тема 8. Забезпечення міжнародних економічних договорів

1. Правові основи забезпечення виконання зобов'язань міжнародних економічних договорів.
2. Діяльність ООН в забезпеченні мирного розв'язання спорів між державами.
3. Засоби забезпечення спорів, що виникають в межах міжнародних економічних договорів.

4. Міжнародний арбітраж — один із засобів розв'язання міжнародних економічних спорів.

Семінарське заняття.

Однією з особливостей міжнародного економічного права, як і міжнародного права в цілому, є відсутність міжнародних інститутів, які б забезпечували у примусовому порядку виконання його норм. Тому головна роль у цій справі відводиться самим державам, які діють самостійно, індивідуально або об'єднуються у відповідні міжнародні організації. Зазначену особливість слід враховувати і при з'ясуванні питання про забезпечення виконання міжнародних економічних договорів.

Як свідчить практика міжнародного економічного співробітництва, абсолютна більшість міжнародних економічних договорів, а отже і зобов'язань, що закріплюються в них, виконується належним чином. Це відповідає міжнародному правопорядку. Всі суб'єкти міжнародних економічних відносин відповідно до нього повинні виконувати вимоги міжнародного права, зокрема міжнародного економічного права, а також ті конкретні зобов'язання, що випливають з відповідних договорів. Будь-які порушення норм, що діють у цій сфері, невиконання або неналежне виконання своїх міжнародних зобов'язань є правопорушенням, яке потребує свого відповідного розгляду, з тим щоб певним чином зреагувати на такий факт. Норми багатьох міжнародно-правових актів спрямовані на правове забезпечення виконання зобов'язань міжнародних економічних договорів. Особливої уваги при розгляді цієї теми слід надати вивченню таких питань: роль заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі (1975 р.), зобов'язання держав учасниць згідно акту, Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (1980 р.), діяльність Міжнародного Арбітражу та Суду в забезпеченні виконання зобов'язань міжнародних економічних договорів, застосування майнової та кримінальної відповідальності, погоджувальні комісії, діяльність Міжнародного суду ООН, компетенції Європейського Економічного суду (ЄЕС), економічного суду СНД, дипломатичні переговори як засіб забезпечення вирішення спорів, які виникають в межах міжнародних економічних договорів.

Самостійна робота.

1. Арбітражне вирішення міждержавних спорів економічного характеру.
2. Види посередництва.

Література.

1. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. 5-те вид., перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 272 с.

2. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник для студентів вузів / Н.В. Аляб'єва та ін.; ред. С.Г. Кузьменко. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 316 с.

Тема 9. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

1. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
2. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
3. Види зовнішньоекономічної діяльності та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Семинарське заняття.

Однією з важливих умов успішної й ефективної зовнішньоекономічної діяльності України є створення відповідної правової бази. Її недосконалість негативно впливає на розвиток зовнішньоекономічних відносин нашої країни, призводить до безконтрольного вивезення вкрай дефіцитних ресурсів і продажу їх на світовому ринку за демпінговими цінами. Повна безконтрольність та відсутність валютного регулювання призвели до масового витоку валюти за кордон. Тому зовнішньоекономічна діяльність потребує корінних змін, передусім її законодавче регулювання. При підготовці до семінарського заняття слід охарактеризувати правову базу України в сфері зовнішньоекономічної діяльності, основні засади зовнішньоекономічної діяльності України сформульовані в Законі України "Про зовнішньоекономічну діяльність", Митному кодексі України, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, види зовнішньоекономічної діяльності, компетенції Верховної Ради України в сфері зовнішньоекономічної діяльності, Кабінет Міністрів та його повноваження в сфері зовнішньоекономічної діяльності, роль Національного Банку України в сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності України, державного Митного комітету України, місцевих Рад народних депутатів в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності.

Самостійна робота

1. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Основні аспекти міжнародної правосуб'єктності України.

Література

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.А. Зайця. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.
2. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч.І. – 633 с.

Тема 10. Міжнародне торгове право

1. Предмет міжнародного торгового права.
2. Юридичний правопорядок в сфері МТ.
Методи міжнародного правопорядку.
3. Принципи МТ.
4. Структура митних тарифів.

5. Антидемпінгове і компенсаційне мито та умови його встановлення.
6. Категорії специфічних субсидій.
7. Нетарифні заходи та їх види.
8. Кількісні обмеження та їх форми.
9. Міжнародно-правові режими регулювання трансграничних товарних ринків.

Семінарське заняття.

Міжнародна торгівля — одна з найважливіших і найбільш розвинених форм МЕН, на долю якої припадає близько 80% обсягу світового економічного обороту. Міжнародна торгівля забезпечує зв'язок між товаровиробниками і споживачами різних країн, відображаючи їх економічну взаємозалежність, яка ґрунтується на міжнародному поділі праці. Разом з тим, якщо розглядати держави як господарські комплекси і самостійні товарні ринки, то виникає об'єктивна необхідність при їх взаємодії в правовому регулюванні таких питань як умови доступу товарів однієї держави на ринки інших держав, заходи з регулювання товарообігу і захисту національного ринку та ін. Всі ці питання регулюються "міжнародним торговим правом". Під час розгляду цієї теми необхідно приділити увагу сутності міжнародної торгівлі, розвитку торгового права. Сутність міжнародного торгового права, предмету міжнародної торгівлі (МТ), юридичному правопорядку в сфері МТ, методам міжнародного правопорядку. Розглянути Заключний акт першої тарифної конференції (1947р.), багатостороннє регулювання міжнародної торгівлі, систему ВТО, правомірні виключення з Принципу найбільшого сприяння, Принципу розвитку торгівлі ("Свобода торгівлі"), Принципу лібералізації торгівлі, Принципу захисту національного ринку, Принципу надання національного режиму, Принципу взаємності, Принципу взаємної вигоди, Принципу недискримінації в торгівлі, Принципу найбільшого сприяння, види митних податків, рівні ставок митних тарифів, Гармонізовану систему опису і кодування товарів (ГС), багатосторонні торгові переговори ГАТТ з зниження тарифів, антидемпінгове і компенсаційне мито, умови встановлення антидемпінгового мита, категорії специфічних субсидій, нетарифні міри та їх види, випадки застосування нетарифних обмежень, напрямки впливу нетарифного регулювання на товаропотоки, кількісні обмеження, форми кількісних обмежень, податки як нетарифні обмеження, напрямки вирішення проблем пов'язаних з технічними бар'єрами, шляхи подолання бар'єрів ТНК, обов'язки держав, санітарні і фітосанітарні норми, поняття транскордонного товарного ринку, роль спеціалізованих міжнародних організацій в регулюванні товарних ринків, поняття системи "Стабекс", "Сісмін".

Самостійна робота.

1. Система ВТО як елемент правового регулювання міжнародної торгівлі.
2. Нормативна база СНД у сфері торгівлі, виробничої кооперації,

перевезень, цінних паперів щодо недобросовісної конкуренції та обмежувальної ділової практики, інвестицій, щодо розв'язання господарських спорів, інтелектуальної власності.

3. Уніфікація правових норм, що регулюють міжнародні торговельні відносини.

Література.

1. Батрименко В.І. Міжнародне право: навч. посіб. / В.І. Батрименко. – Київ, КНТЕУ, 2013. - 323 с.

2. Руденко О. В. Сучасні тенденції розвитку міжнародного приватного права ЄС [Електронний ресурс] / О. В. Руденко // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://lawreview.chnu.edu.ua/visnuku/st/578/10.pdf>.

Тема 11. Міжнародне валютне право

1. Предмет правовідносин в міжнародному валютному праві.
2. Організаційно-правовий механізм міжнародної валютної системи.
3. Міжнародний правопорядок в світовій фінансовій системі.

Семінарське заняття.

Світогосподарські відносини з використанням грошей являють собою особливий вид МЄВ, головна складова яких — платіжно-розрахункові і кредитні відносини. Рух товарів і послуг супроводжується транснаціональним рухом валютно-фінансових потоків, які відображаються в національних платіжних балансах. Сукупність цих відносин в міжнародній сфері може розглядатися як самостійна система. Сукупність правових норм, які регулюють платіжно-розрахункові і кредитні відносини, утворюють міжнародне фінансове право, іноді його називають міжнародним валютним правом. Тому в даній темі слід розглянути поняття міжнародного валютного права, джерела міжнародного валютного права, види організації валютно-кредитних відносин, особливості двостороннього клірингу при регулюванні кредитних відносин з торговими і платіжними угодами, угоди про економічне і промислово-технічне співробітництво, угоди про поставки товарів на компенсаційних засадах, здійснення міжнародного правопорядку в світовій фінансовій системі, система МВФ і Світового банку.

Самостійна робота.

1. Україна в системі правового регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин.
2. Організаційно-правовий механізм міжнародної валютної системи.

Література.

1. Адміністративне право : підручник / [за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука та В. В. Зуй]. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – Харків : Право, 2012. –

656 с.

2. Економічна теорія. Національна економіка : підручник / [за ред. В. М. Тарасевича]. – К. : Знання, 2012. – 340 с.

3. Закон України «Про прийняття Поправок до Статей Угод Міжнародного валютного фонду» від 01 квітня 2009 р. № 1218-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 47. – Ст. 655.

4. Криволапов Б.М Валютні застереження в міжнародному приватному праві // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2011. – Вип. 99 ч. 2, С.109-114.

5. Криволапов Б.М Місце міжнародного валютного права в сучасній системі права //Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2010. – Вип. 93 ч. 2, С. 98-102.

Тема 12. Міжнародне транспортне право

1. Поняття та джерела міжнародного транспортного права.
2. Правове регулювання міжнародних морських перевезень.
3. Правове регулювання міжнародних річкових перевезень.
4. Правове регулювання міжнародних залізничних перевезень.

Семінарське заняття.

У системі МЄВ важливе місце посідають відносини, пов'язані з організацією і здійсненням міжнародних перевезень пасажирів і вантажів різними видами транспорту. Міжнародні транспортні перевезення — це необхідна умова успішного розвитку МЄВ. Перевезення сировини, матеріалів, устаткування, сільськогосподарської продукції та інших вантажів, передбачених міжнародними договорами та угодами — це один із засобів їх реального виконання. Від чіткого урегулювання міжнародних відносин у галузі транспорту багато в чому залежать результати у міжнародному співробітництві в різних його напрямках. Ці відносини, які виникають між державами, національними органами управління транспортом, міжнародними організаціями, регулюються відповідними міжнародними принципами і нормами. Їх система і відображає зміст міжнародного транспортного права як підгалузі, складової частини міжнародного економічного права. Тому при підготовці до семінарського заняття слід звернути увагу на такі питання поняття міжнародних транспортних перевезень, сутність міжнародного транспортного права, джерела міжнародного транспортного права, сутність міжнародного морського права, принцип міжнародних морських перевезень, джерела міжнародного морського права, сутність поняття "відкрите море", користування протоками, міжнародно-правовий режим, яким наділено канали, порти, міжнародно-правові акти, що містять правовий режим використання міжнародних річок для судноплавства, Белградська конвенція (1948р.), роль Міжнародної морської організації у правовому регулюванні морських перевезень, правила приймання вантажу для міжнародного перевезення залізницею, особливості міжнародного перевезення пасажирів залізницею, регулювання залізничних

перевезень на міжнародному рівні.

Самостійна робота.

1. Правове регулювання міжнародних автомобільних перевезень.
2. Правове регулювання повітряних перевезень.

Література.

1. Антонович Мирослава. Міжнародне право: навч. посіб. / Мирослава Антонович; М-во освіти і науки України. — К.: Юрінком Інтер, 2011. — 379 с.
2. Батрименко Василь Іванович. Міжнародне право: навч. посіб. / В. І. Батрименко; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. — 323 с.
3. Булгакова Ірина Валеріївна. Транспортне право України : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Булгакова І. В., Клепікова О. В. ; М-во освіти і науки України. — К. : Прецедент, 2011. — 344 с.
4. Гердеген Матіас. Міжнародне право : [підручник] / Матіас Гердеген; [пер. з нім. Р. Корнута]. — К. : К.І.С., 2011. — 515 с.
5. Гречуха Владимир Николаевич. Международное транспортное право : [учебник для студентов вузов, обучающихся по направлению "Юриспруденция"] / В. Н. Гречуха ; Всерос. гос. налог. акад. М-ва финансов РФ. — М. : Юрайт, 2011. — 474 с.
6. Повітряне право України : навчальний посібник / За заг. ред. д-ра ю.н. В.В. Костицького. — Дрогобич : Коло, 2011. — 552 с.
7. Сергієнко Валерій Вікторович. Міжнародне економічне право : навч. посіб. / Сергієнко В. В., Жирнова К. О.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2012. — 258 с.
8. Тимченко Леонід Дмитрович. Міжнародне право : підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. — К. : Знання, 2012. — 631 с.

3. Завдання для самопідготовки і контролю знань

1. В якому році було укладено перший міжнародний договір у Київській Русі між київським князем Олегом та візантійськими імператорами Леоном і Олександром?
  - а) 1493 р.;
  - б) 907 р.;
  - в) за 2,5 тис. років до н. е.
2. Галуззю якого права є міжнародне економічне право?
  - а) торгового;
  - б) приватного;
  - в) публічного.
3. МЄП являє собою сукупність:
  - а) принципів і норм;
  - б) держав.
4. До джерел МП належать:
  - а) міжнародно-правовий звичай;
  - б) декларація;
  - в) міжнародний договір;
  - г) трактат.
5. Міжнародні економічні договори — це:
  - а) добровільно укладені між державами рівноправні угоди економічного характеру, в яких закріплюються норми та принципи, що регулюють МЄВ;
  - б) основний нормативний документ регулюючий відносини, що складаються між державами під час їх співпраці і взаємодопомоги.
6. До допоміжних джерел міжнародного права належать:
  - а) резолюції міжнародних організацій, рішення міжнародних суддів;
  - б) акт;
  - в) конференція.
7. Кодифікація — це:
  - а) систематизація;
  - б) прийняття;
  - в) розробка.
8. До загальних принципів належать:
  - а) сумлінне виконання міжнародних зобов'язань;
  - б) розвиток економічних і науково-технічних відносин між державами;
  - в) свободи форм організації зовнішньоекономічних зв'язків.
9. До спеціальних принципів належать:
  - а) мирного співіснування;
  - б) національного режиму;
  - в) взаємної вигоди.
10. Суб'єкти МЄП — це:
  - а) учасники МЄВ, врегульованих нормами МЄП, які мають юридичну незалежність і здатність самостійно здійснювати права і обов'язки, встановлені даними нормами;

- б) міжнародні відносини врегульовані нормами МЄП;
  - в) народи, які реалізують право на самовизначення.
11. В якій з перерахованих груп наведено лише основні ознаки держави:
- а) публічна влада, державний суверенітет, невтручання;
  - б) територіальний поділ населення, податкова система, право, публічна влада, державний суверенітет;
  - в) національний режим, мирне співіснування.
12. В якій з груп наведено види імунітету держави:
- а) судовий, від попереднього забезпечення позову, від примусового виконання рішення, майновий;
  - б) територіальний поділ населення, державний, суверенітет, публічна влада;
  - в) співробітництва держав, взаємної вигоди, преференційний.
13. До джерел права міжнародних організацій належать:
- а) декларація;
  - б) міжнародні договори;
  - в) статут.
14. В якій з груп наведено етапи створення міжнародних організацій:
- а) прийняття засновницького документу, створення матеріальної структури, скликання головних органів;
  - б) погоджене волевиявлення держав;
  - в) підписання протоколу держав-членів.
15. В основі правової природи міжнародних організацій лежить:
- а) добровільність членства;
  - б) наявність спільних цілей і інтересів держав-членів;
  - в) збереження суверенітету і рівноправ'я держав.
16. До елементів правосуб'єктності міжнародних організацій належать:
- а) правоздатність, дієздатність, здатність приймати участь в процесі міжнародної правотворчості, здатність нести юридичну відповідальність за свої дії;
  - б) визнання якості міжнародної особистості з боку суб'єктів МЄП, наявність обособлених прав і обов'язків, право на вільне виконання своїх функцій, право на укладання договорів.
17. До системи керівних принципів ТНК належать:
- а) дотримання МП, підпорядкованість праву країн перебування;
  - б) сприяння економічному співробітництву держав, спостереження, збір інформації.
18. Засобами забезпечення вирішення спорів, що виникають у межах міжнародних економічних договорів є:
- а) дипломатичні переговори, посередництво, створення погоджувальних комісій, розгляд справ у Міжнародному Суді;
  - б) шляхом подання скарги до міжнародних організацій.
19. Суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в Україні є:
- а) фізичні особи, юридичні особи, об'єднання фізичних або юридичних осіб, структурні одиниці іноземних суб'єктів господарської діяльності,

спільні підприємства;

б) експорт та імпорт товарів, кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, спільна підприємницька діяльність.

20. Міжнародне торгове право — це:

а) система норм і принципів, яка регулює відносини, що виникають у галузі міжнародної торгівлі, і є складовою частиною міжнародного економічного права;

б) сукупність обмежень, які встановлює держава на ввезення імпорту з метою забезпечення конкурентоспроможності своєї продукції;

в) сукупність угод між державами в яких визначаються їх взаємні права і обов'язки в галузі торгівлі.

21. Міжнародне валютне право — це:

а) система міжнародно-правових норм, що регулюють міжнародні валютні відносини;

б) сукупність грошових одиниць, які беруть участь у міжнародному економічному співробітництві;

в) угоди між державою-кредитором і державою-боржником на підставі яких держава-кредитор надає державі-боржнику певну суму грошей.

22. Міжнародне транспортне право — це:

а) система міжнародно-правових принципів і норм, які регулюють відносини, що виникають у процесі використання різних видів транспорту у сфері міжнародного економічного співробітництва;

б) система правових норм і принципів, що регулюють відносини, які виникають у процесі використання Світового океану, доріг для торгової діяльності, військового мореплавства, проведення наукових досліджень.

4. Індивідуально-консультативна робота

Цей вид навчальної роботи передбачає індивідуальну роботу викладача із студентом.

Робота проводиться за графіком індивідуально-консультативної роботи, який передбачено у розкладі навчального процесу кафедри.

Викладачем надається допомога студентам щодо виконання самостійної роботи. Це консультації, пояснення певних положень, рекомендації щодо використання тих чи інших літературних джерел, або додаткового пояснення того чи іншого матеріалу для розуміння його студентом, відповіді викладача на конкретні питання.

Завдяки проведенню таких індивідуальних занять студенти мають можливість перевірити свої знання, набуті в процесі самостійної роботи (виявити прогалини того чи іншого матеріалу).

Індивідуально-консультативна робота є ефективною формою навчального процесу, яка дозволяє студенту в повній мірі засвоїти програмний матеріал курсу, не залишаючи у своїх знаннях “білих плям”.

**5. Орієнтовані питання для підготовки до екзамену з дисципліни
"Міжнародне економічне право"**

1. МЕН як галузь міжнародного права та основні засади його формування.
2. Міжнародне економічне право в системі МЕН.
3. Сутність концепцій МЕН.
4. Предмет міжнародно-правового регулювання.
5. Методи міжнародно-правового регулювання
6. Джерела формування міжнародного економічного права.
7. Роль кодифікаційної роботи для МЕН.
8. Кодифікація і уніфікація в МЕН.
9. Відмінність універсальних і спеціальних джерел МЕН.
10. Процес становлення норм і звичаїв МЕН, їх складові.
11. Взаємозв'язок договірних і звичайних норм МП/МЕН.
12. Поняття та система принципів МЕН.
13. Значення загальних принципів МЕН.
14. Характеристика спеціальних принципів МЕН.
15. Первинні та похідні суб'єкти МЕН.
16. Правовий статус держави як суб'єкта.
17. Економічна інтеграція держав в МЕН.
18. Імунітет держави за міжнародним правом.
19. Основні права і обов'язки держав.
20. правонаступництво держав в МЕН.
21. Міжнародна правова відповідальність в МЕН.
22. Територія в МЕН та її правовий режим.
23. Поняття і джерела права міжнародних організацій.
24. Порядок створення міжнародних організацій і припинення їх існування.
25. Правова природа міжнародних організацій.
26. Органи міжнародних організацій.
27. Правосуб'єктність міжнародних організацій.
28. Нормотворчість в міжнародних організаціях.
29. Особливості створення, розвитку та діяльності ТНК в системі МЕН.
30. Правове регулювання діяльності ТНК в міжнародному аспекті.
31. Міжнародні економічні договори як форма міжнародного економічного співробітництва.
32. Право регулювання відносин в межах міжнародних економічних договорів.
33. Види міжнародних економічних договорів.
34. Порядок укладання міжнародних економічних договорів.
35. Правові основи забезпечення виконання зобов'язань міжнародних економічних договорів.
36. Діяльність ООН в забезпеченні мирного розв'язання міжнародних економічних спорів між державами.
37. Засоби забезпечення спорів, що виникають в межах міжнародних економічних договорів.
37. Міжнародний арбітраж — один із засобів розв'язання міжнародних

економічних спорів.

38. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

39. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

40. Види зовнішньоекономічної діяльності та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

41. Предмет міжнародного торгового права.

42. Юридичний правопорядок в сфері МТ.

43. Методи міжнародного правопорядку.

44. Принципи МТ.

45. Структура митних тарифів.

46. Антидемпінгове і компенсаційне мито та умови його встановлення.

47. Категорії специфічних субсидій.

48. Нетарифні заходи та їх види.

49. Кількісні обмеження та їх форми.

50. Міжнародно-правові режими регулювання трансграничних товарних ринків.

52. Предмет правовідносин в міжнародному валютному праві.

53. Організаційно-правовий механізм міжнародної валютної системи.

54. Міжнародний правопорядок в світовій фінансовій системі.

55. Поняття та джерела міжнародного транспортного права.

56. Правове регулювання міжнародних морських перевезень.

57. Правове регулювання міжнародних річкових перевезень.

58. Правове регулювання міжнародних залізничних перевезень.

59. Співвідношення міжнародного економічного права та внутрішньодержавного права.

60. Україна як суб'єкт МЕР і МЕР.

61. Предмети міжнародного правового регулювання в МЕР.

62. Роль України в розвитку МЕР.

63. Відмінності між спеціальними та універсальними джерелами МП/МЕР.

64. Державні органи зовнішньоекономічних зв'язків.

65. Діяльність ООН в забезпеченні розв'язання міжнародних економічних спорів.

66. Джерела права ЄС.

67. Основні положення кодексу поведінки ТНК.

68. Функціонування права міжнародних економічних договорів.

69. Види посередництва.

70. Основні аспекти міжнародної правосуб'єктності України.

71. Уніфікація правових норм, що регулюють міжнародні торговельні відносини.

72. Правове регулювання міжнародних автомобільних перевезень.

73. Правове регулювання повітряних перевезень.

74. Нормативна база СНД у сфері торгівлі, виробничої кооперації, перевезень, цінних паперів, щодо недобросовісної конкуренції та обмежувальної ділової практики, інвестицій, щодо розв'язання господарських спорів, інтелектуальної власності.

75. Принципи ТНК згідно кодексу поведінки ТНК.
76. Угода між урядом України і урядом Турецької республіки про торговельно-економічне співробітництво.
77. Арбітражне вирішення міждержавних спорів економічного характеру.
78. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
79. Система ВТО як елемент правового регулювання міжнародної торгівлі.

6. Список рекомендованої літератури до вивчення дисципліни

1. Адміністративне право : підручник / [за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука та В. В. Зуй]. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – Харків : Право, 2012. – 656 с.
2. Антонович Мирослава. Міжнародне право: навч. посіб. / Мирослава Антонович; М-во освіти і науки України. — К.: Юрінком Інтер, 2011. — 379 с.
3. Батрименко В.І. Міжнародне право: навч. посіб. / В.І. Батрименко. – Київ, КНТЕУ, 2013. - 323 с.
4. Бліхар М. М. Фінансове право: навчальний посібник / Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська, О. Б. Мороз, М. М. Бліхар. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. 580 с.
5. Булгакова Ірина Валеріївна. Транспортне право України : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Булгакова І. В., Клепікова О. В. ; М-во освіти і науки України. — К. : Прецедент, 2011. — 344 с.
6. Буткевич О.В. Міжнародне право ХХІ ст.: утвердження концепції "живого права" / О. В. Буткевич // Альманах міжнародного права. - 2010. - Вип. 2. - С. 37-47.
7. Вайцеховська О. Історія зародження міжнародних фінансових відносин в стародавній період / О. Вайцеховська // Митна справа. – 2014. – № 6(2.1). – С. 102–107. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ms_2014_6\(2.1\)__20.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Ms_2014_6(2.1)__20.pdf).
8. Гердеген Матіас. Міжнародне право : [підручник] / Матіас Гердеген; [пер. з нім. Р. Корнута]. — К. : К.І.С., 2011. — 515 с.
9. Гречуха Владимир Николаевич. Международное транспортное право : [учебник для студентов вузов, обучающихся по направлению "Юриспруденция"] / В. Н. Гречуха ; Всерос. гос. налог. акад. М-ва финансов РФ. — М. : Юрайт, 2011. — 474 с.
10. Гронтковська Г.Е., Ряба О.І., Венцурик А.М., Красновська О.І. Міжнародна економіка: Навч. посіб. / За ред. Г.Е. Гронтковської К.: Центр учбової літератури, 2014. – 384 с.
11. Економічна теорія. Національна економіка : підручник / [за ред. В. М. Тарасевича]. – К. : Знання, 2012. – 340 с.
12. Економічний простір регіону в інтеграційній стратегії розвитку : колективна монографія / під заг. ред. М. П. Бутка. – К. : КондорВидавництво, 2016 – 432 с.
13. Закон України «Про прийняття Поправок до Статей Угод Міжнародного валютного фонду» від 01 квітня 2009 р. № 1218-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 47. – Ст. 655.
14. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.А. Зайця. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.
15. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. 5-те вид., перероб. та доп. Київ: Центр

учбової літератури, 2015. 272 с.

16. Криволапов Б.М Валютні застереження в міжнародному приватному праві // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2011. – Вип. 99 ч. 2, С.109-114.

17. Криволапов Б.М Місце міжнародного валютного права в сучасній системі права //Актуальні проблеми міжнародних відносин. – К., 2010. – Вип. 93 ч. 2, С. 98-102.

18. Мазаракі А.А., Мельник Т. М., Інсарова Н. О. та ін. Зовнішня торгівля України: XXI ст. : монографія ; за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 600 с.

19. Мазараки А.А. Торговля: история, цивилизация, мораль. Київ : Книга, 2010. 624 с.

20. Міжнародна економіка: підручник/ У двох частинах.; за наук. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – Ч.І. – 633 с.

21. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник для студентів вузів / Н.В. Аляб'єва та ін.; ред. С.Г. Кузьменко. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 316 с.

22. Міжнародне приватне право: Підручник для юрид. вищ. навч. закл. / за ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. – Х.: Право, 2012. – 320 с.

23. Міжнародне публічне право [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ : у 3 т. / за заг. ред. В. Ф. Антипенка ; Нац. авіац. ун-т. - Київ : НАУ, 2012 - 2013.

24. Міжнародне публічне право [Текст] : підручник / [В. М. Репецький та ін.] ; за ред. проф. В. М. Репецького ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. - 2-е вид., стер. - К. : Знання, 2012. - 437 с.

25. Перепьолкін С.М. Міжнародне право [Текст] : словник-довідник / [С. М. Перепьолкін, Т. Л. Сироїд, Л. А. Філяніна] : за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Сироїд Т. Л. - Харків : Юрайт, 2014. - 403 с.

26. Письменна В.О. Міжнародне право крізь призму солідаристського та структурно-функціонального підходів / В. О. Письменна // Актуальні проблеми політики. - 2015. - Вип. 54. - С. 80-90.

27. Повітряне право України : навчальний посібник / За заг. ред. д-ра ю.н. В.В. Костицького. – Дрогобич : Коло, 2011. – 552 с.

28. Руденко О. В. Сучасні тенденції розвитку міжнародного приватного права ЄС [Електронний ресурс] / О. В. Руденко // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://lawreview.chnu.edu.ua/visnuku/st/578/10.pdf>.

29. Сергієнко В. В. Міжнародне економічне право : навч. посіб. / Сергієнко В. В., Жирнова К. О.; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2012. — 258 с.

30. Сірант М.М. Міжнародне публічне право. Схеми та дефініції [Текст] : [навч. посіб.] / Мирослава Сірант ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Навч.-наук. Ін-т права та психології. - Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2013. - 215 с.

31. Стадницький Ю.І. Просторова економіка: навчальний посібник / Ю.І. Стадницький, І.В. Бакушевич, Ю.Ю. Стадницька. — Тернопіль: ТІСІТ,

2011. — 400 с.

32. Тимченко Л.Д. Міжнародне право [Текст] : підручник / Л. Д. Тимченко, В. П. Кононенко. - К. : Знання, 2012. - 631 с.

33. Чижмарь, Ю.В. Національне та міжнародне право: теоретико-правові проблеми [Текст] : монографія / Ю. В. Чижмарь. - Харків : Діса плюс, 2015. - 472 с.

34. Шаповалова О.І. Сутність та типологія норм у міжнародних відносинах: аналіз з позицій концепції нормативної сили / О. І. Шаповалова // Вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Політологія. Соціологія. Право. - 2013. - № 2. - С. 28-35.

Зміст

Вступ.....	4
1. Тематичний план вивчення дисципліни "Міжнародне економічне право" 6	
2. Зміст дисципліни "Міжнародне економічне право" по темах.....	7
3. Завдання для самопідготовки і контролю знань	20
4. Індивідуально-консультативна робота	23
5. Орієнтовні питання для підготовки до екзамену з дисципліни «Міжнародне економічне право».....	24
6. Список рекомендованої літератури до вивчення дисципліни.....	27